

**UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
INSTITUTUL DE STUDII UNIVERSITARE DE DOCTORAT
DOMENIUL: ECONOMIE**

TEZĂ DE ABILITARE

**OCUPAREA RESURSELOR DE MUNCĂ ȘI
ANTREPRENORIATUL ÎN CONTEXT EUROPEAN:
PREMISE, DETERMINANȚI, CONSECINȚE,
PROVOCĂRI**

- Rezumat -

**Autor: Prof.univ.dr. Emilia Doina HERMAN
Universitatea “Petru Maior” din Tîrgu-Mureș**

2017

ABSTRACT

The habilitation thesis presents a synthesis of the main *scientific results*, which were obtained after finalizing the PhD research, as well as a career development plan, and it is structured in two main parts: Part I “Scientific achievements” and Part II “Main future directions for the development of the academic, professional and scientific career”.

The first part of the habilitation thesis is comprised of the research directions that I focused on after defending my PhD thesis – “The economic equilibrium and employment”, *field – Economics*, within “Babeş-Bolyai” University of Cluj-Napoca, confirmed by OMECT no. 3439/12.03.2008. My research continued with the postdoctoral studies I followed between 2010 and 2013, through the programme “Performance and excellence in postdoctoral research in economics in Romania” - POSDRU/89/1.5/S/59184, within the Academy of Economic Studies, Bucharest, topic area – Regional development, topic of the research individual project “The impact of entrepreneurship on employment and poverty reduction”. The current habilitation thesis is based on the results of the postdoctoral research, as well as on the articles, books and chapter of books published between 2008 and 2017.

The main *research directions* are structured in three chapters. The *first chapter* presents the contributions regarding the analysis of productive employment– an essential element of the inclusive economic growth – in order to identify the main challenges of employment in Romania within a European context. Aspects regarding the vulnerability and precariousness of employment with a negative impact on in-work poverty are highlighted. The issue of in-work poverty was analysed as well, the antonym of productive employment, considering the main factors that determine this socio-economic phenomenon, aiming to identify the ways of preventing and/or reducing in-work poverty. Moreover, the impact of agricultural performance on in-work poverty, in the EU countries, was analysed in order to assure an increase in the agricultural performance accompanied by a decent and productive employment in the context of sustainable development of agriculture. The existence of large gaps, in terms of productive employment and economic development, between Romania and the developed EU countries, as well as the existence of the highest in-work poverty risk in EU emphasizes the need to accelerate productivity growth, which requires an efficient structural transformation, a shift from low-productivity sectors to high-productivity sectors. However, it is very important that poor workers should significantly benefit from the gains in labour productivity.

The second chapter presents the contribution to the analysis of the triad entrepreneurship-employment-economic development, from the theoretical and empirical perspective, to highlight the role that entrepreneurship has on employment and economic development. Moreover, it is shown, in this chapter, that the efficiency of entrepreneurship’s effect in economy depends on the existing type of entrepreneurship: “necessity” entrepreneurship or “opportunity” entrepreneurship; productive entrepreneurship or unproductive entrepreneurship, innovative entrepreneurship or non-innovative entrepreneurship. The Romanian profile of entrepreneurship is also presented within a European context, which allows the identification of the strengths and weaknesses of the Romanian entrepreneurship. The results of the research underline the fact that in order to reduce the gaps between Romania and the developed countries of the EU it is important to stimulate the productive entrepreneurship, focusing mainly on stimulating innovation at the level of the SMEs, and especially on optimally valuing innovations, so that not only more jobs are created, but mainly productive jobs. To increase the impact of entrepreneurship on employment and economic development, especially in the less developed countries of the EU (including in Romania), we

consider that it is highly important to create an institutional framework that should stimulate productive entrepreneurship, which through the effect of income multiplication should *transform the vicious circle of poverty into the virtuous circle of human development*.

Chapter three presents the contributions regarding the analysis of higher education, as a premise for efficient and decent employment, underlining, at the same time, the necessity to increase the level of education for the reduction of in-work poverty and of economic poverty, in general. Special attention is given to the analysis of the role of entrepreneurial higher education in motivating young people to start their own business, as a viable alternative for the accomplishment of integrating higher education graduates on the labour market. The research results show that the entrepreneurial family background, as an element of informal education, represents a factor which influences students' entrepreneurial intentions, and the field of study proved to be a significant moderator factor in the relationship between entrepreneurial education and entrepreneurial intentions. We strongly believe that education, especially entrepreneurial education, represents one of the strategic solutions for making the impact of entrepreneurship on employment and poverty reduction more efficient, in both Romania and the other European countries.

Synthesising, the scientific activity developed for obtaining the PhD consists in the publication of four specialty books (single author), 10 book chapters, 6 articles published in specialist journals in the country and abroad, ISI quoted with an impact factor and AIS>0, 24 articles BDI indexed, 25 studies published in the volumes of international conferences in the country and abroad. The citation of my scientific contributions (196 identified citations, without self-citations or half-citations) in ISI/BDI journals and specialty books are another evidence of the recognition and appreciation for the results of the research.

The second part of the habilitation thesis presents the plan for the evolution and development of the academic, scientific and professional career, structured according to the didactic activity, the research activity and the harmonization of these two activities, and its *main objectives* are: developing the didactic activity according to the new tendencies in the field and the strategic directions at national and European level; increasing the impact of the activity of scientific research; permanently harmonizing the relationship between the didactic and the research activities. My research activity converge with my didactic activity during the courses that I teach *Microeconomics* (the first year, Bachelor level), *Macroeconomics* (the first year, Bachelor level), *The labour market within the European context* (Masters' level), *Macroeconomic Management* (Masters' level), *Macroeconomics of Services* (Masters' level), *Economic doctrines* (Masters' level).

As for *the research perspectives*, I aim to deepen and expand the current research directions in the context of the multidimensional relationship education-entrepreneurship-employment-sustainable development, but in a more complex manner.

It the end, the list of references used within the habilitation thesis is presented in a structured manner, separately for each research direction, including my own publications with the results described in this habilitation thesis.

REZUMAT

Teza de abilitare prezintă o sinteză a *principalelor rezultate științifice*, obținute după finalizarea stagiului de cercetare doctorală, precum și un plan de dezvoltare a carierei, fiind structurată în două părți principale: Partea I „Realizări științifice” și Partea a II-a „Direcții viitoare principale de dezvoltare a carierei academice, profesionale și științifice”.

Prima parte a tezei de abilitare cuprinde direcțiile de cercetare pe care m-am concentrat după susținerea tezei de doctorat cu titlul „Echilibrul economic și ocuparea resurselor de muncă”, *domeniul Economie*, în cadrul Universității “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, fapt confirmat prin OMECT nr. 3439/12.03.2008. Cercetarea mea a fost continuată cu realizarea studiilor postdoctorale, în perioada 2010-2013, prin programul „Performanță și excelență în cercetarea postdoctorală în domeniul științelor economice din România” - POSDRU/89/1.5/S/59184, în cadrul Academiei de Studii Economice, București, aria tematică-Dezvoltare regională, cu proiectul individual de cercetare cu tema “Impactul antreprenoriatului asupra ocupării și reducerii sărăciei”. Prezenta teză de abilitare are la bază rezultatele cercetării postdoctorale, precum și articolele, cărțile și capitole de cărți publicate, în perioada 2008-2017.

Principalele *direcții tematiche de cercetare* sunt structurate în trei capitole. În *primul capitol* se prezintă contribuțiile privind analizarea ocupării productive a resurselor de muncă- element esențial în procesul de creștere economică favorabilă incluziunii sociale- în vederea identificării principalelor provocări ale ocupării resurselor de muncă din România în context european. Sunt evidențiate aspectele cu privire la vulnerabilitatea și precaritatea ocupării cu impact negativ asupra sărăciei în muncă. S-a analizat problematica *sărăciei în muncă*, antonimul ocupării productive, din perspectiva principalilor determinanți ai acestui fenomen economico-social cu scopul identificării căilor de prevenire și/sau de reducere a sărăciei în muncă. De asemenea, s-a analizat impactul performanței agriculturii asupra sărăciei în muncă, în țările UE, în vederea identificării unor măsuri posibile care trebuie luate astfel încât să se asigure creșterea performanței agriculturii însoțită de o ocupare decentă și productivă în contextul unei dezvoltări durabile a agriculturii. Existența decalajelor semnificative, între România și țările dezvoltate ale UE, în ceea ce privește ocuparea productivă și nivelul de dezvoltare economică, precum și manifestarea, în România, a celui mai ridicat nivel al riscului de sărăcie în muncă din UE evidențiază nevoia de a accelera creșterea productivității muncii, printr-o restructurare eficientă a economiei, dinspre sectoarele cu productivitate scăzută spre sectoarele cu productivitate înaltă. Subliniem faptul că este foarte important să se asigure accesul persoanelor afectate de riscul sărăciei în muncă la beneficiile obținute prin creșterea productivității muncii.

Al doilea capitol prezintă contribuția la analiza triadei antreprenoriat-ocupare-dezvoltare economică, din perspectivă teoretică și empirică, pentru a scoate în evidență rolul pe care antreprenoriatul îl are asupra ocupării resurselor de muncă și dezvoltării economice. De asemenea, în acest capitol, se arată că eficiența efectului antreprenoriatului în economie depinde de tipul de antreprenoriat existent: antreprenoriat „de necesitate” sau antreprenoriat „de oportunitate”; antreprenoriat productiv sau antreprenoriat neproductiv; antreprenoriat inovativ sau non-inovativ. Se prezintă profilul antreprenorial al României în context european, profil ce permite identificarea punctelor forte și slabe ale antreprenoriatului românesc. Rezultatele cercetării scot în evidență faptul că pentru reducerea decalajelor dintre România și țările dezvoltate ale UE este importantă stimularea antreprenoriatului productiv, punându-se un accent deosebit pe stimularea inovării la nivel de IMM-uri, dar mai ales pe valorificarea optimă a inovațiilor, astfel încât să se creeze nu numai mai multe locuri de muncă, ci și locuri de muncă mai

productive. Pentru creșterea impactului antreprenoriatului asupra ocupării resurselor de muncă și asupra dezvoltării economice, în special în țările mai puțin dezvoltate ale UE (inclusiv în România, considerăm că este deosebit de important să se creeze un mediu instituțional care să stimuleze antreprenoriatul productiv, care prin efectul de multiplicare a venitului, să *transforme cercul vicios al sărăciei în cercul virtuos al dezvoltării umane*.

În *capitolul trei* se prezintă contribuțiile privind analizarea educației superioare, ca premisă pentru o ocupare eficientă și decentă, subliniind, în același timp, necesitatea creșterii nivelului de educație pentru reducerea sărăciei în muncă și a sărăciei economice, în general. Un accent deosebit este pus pe analiza rolului educației universitare antreprenoriale în motivarea tinerilor de a-și începe propria afacere, ca o alternativă viabilă pentru reușita integrării absolvenților de învățământ superior pe piața muncii. Rezultatele cercetării arată că experiența familială antreprenorială, ca element al educației informale, reprezintă un factor ce influențează intențiile antreprenoriale ale studenților, domeniul de studiu dovedindu-se un factor moderator semnificativ al relației dintre educația antreprenorială și intențiile antreprenoriale. Ne exprimăm convingerea că educația, în special educația antreprenorială, reprezintă una din soluțiile strategice pentru eficientizarea impactului antreprenoriatului asupra ocupării și reducerii sărăciei, atât în România, cât și în celelalte state europene.

Sintetizând, activitatea științifică desfășurată *după obținerea titlului de doctor* este concretizată în publicarea a 4 cărți de specialitate (autor unic), 10 capitole de carte, 6 articole publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate, cotate ISI cu factor de impact și AIS >0, 24 articole indexate BDI, 25 studii publicate în volumele unor conferințe internaționale din țară și străinătate. Citarea contribuțiilor mele științifice (196 citări identificate, fără autocitări sau semicitări) în reviste ISI/BDI și cărți de specialitate reprezintă o altă mărturie a recunoașterii și aprecierii rezultatelor cercetării științifice.

Partea a doua a tezei de abilitare prezintă planul de evoluție și de dezvoltare a carierei academice, profesionale și științifice, structurat în funcție de activitatea didactică, activitatea de cercetare și de armonizarea celor două activități, având drept *obiective principale*: dezvoltarea activității didactice în concordanță cu noile tendințe în domeniu și cu orientările strategice la nivel național și european; creșterea impactului activității de cercetare științifică; armonizarea permanentă a legăturii dintre activitatea didactică și cea de cercetare. Activitatea mea de cercetare este convergentă cu activitatea didactică pe care o desfășor în cadrul cursurilor de *Microeconomie* (anul I, nivel licență), *Macroeconomie* (anul I, nivel licență), *Piața forței de muncă în context european* (nivel masterat), *Management macroeconomic* (nivel masterat), *Macroeconomia serviciilor* (nivel masterat), *Doctrine economice* (nivel masterat).

În privința *perspectivelor de cercetare*, mi-am propus aprofundarea și extinderea direcțiilor actuale de cercetare în contextul relației multidimensionale educație-antreprenoriat-ocupare-dezvoltare sustenabilă, dar într-o manieră mult mai complexă.

În final, este prezentată lista referințelor bibliografice utilizate în cadrul tezei de abilitare, structurate separat pentru fiecare direcție tematică de cercetare, incluzând și publicațiile proprii cu rezultatele descrise în această teză de abilitare.